

Β'Επεισόδιο

Στίχοι 659-689-Η εμφάνιση του Αγγελιαφόρου

Σύνοψη περιεχομένου

Στη σκηνή εμφανίζεται ένας σύντροφος του Μενελάου από τη σπηλιά και αναγγέλλει ότι η γυναίκα του, που φύλαγαν στην σπηλιά, εξαφανίστηκε πετώντας στους ουρανούς, ελεεινολογώντας τους Τρώες και τους Έλληνες που πολεμούσαν άδικα τόσα χρόνια για ένα είδωλο και αθωώνοντας την Ελένη για τις άδικες και ντροπιαστικές κατηγορίες που τις αποδόθηκαν. Ξαφνικά ο αγγελιαφόρος αντικρύζει την Ελένη δίπλα στο Μενέλαο και πιστεύει ότι είναι το ίδιο πρόσωπο που φύλαγαν στη σπηλιά. Την επιπλήττει μάλιστα για τα βάσανα που προκάλεσε στο σύζυγό της, στους Έλληνες και στους Τρώες και για τις νέες περιπέτειες που τους βάζει η συμπεριφορά της. Ο Μενέλαος πια ύστερα από τις πληροφορίες του αγγελιαφόρου αναγνωρίζει την Ελένη.

1. Ποιος εισέρχεται στη σκηνή, από ποια πάροδο και πώς είναι ντυμένος;

Ένας σύντροφος του Μενελάου ως αγγελιαφόρος εισέρχεται στη σκηνή από τη δεξιά πάροδο (πόλη ή λιμάνι), φορώντας κουρελιασμένα ρούχα, όπως και ο κύριος του.

2. Πώς φαντάζεστε ότι είναι ο τόνος της φωνής του αγγέλου;

Στην αρχή ο άγγελος φθάνει στο ανάκτορο ασθμαίνοντας, μιλάει λαχανιασμένα. Είναι βιαστικός και αναστατωμένος. Όταν όμως αφηγείται τα όσα διαδραματίστηκαν στη σπηλιά μιλά με σοβαρότητα και επισημότητα. Ο τόνος της φωνής του είναι θλιμμένος και παράλληλα ίσως ειρωνικό και υποτιμητικό. Ο λόγος του σίγουρα συνοδεύεται από εκφραστικές κινήσεις.

3. Που πιστεύει ο Μενέλαος ότι οφείλεται ο ερχομός του αγγέλου;

Ο Μενέλαος φοβάται μήπως οι σύντροφοί του δέχτηκαν επίθεση από τους ντόπιους.

4. Ποια είδηση μεταφέρει ο αγγελιαφόρος;

Η Ελένη αναλήφθηκε στους ουρανούς και αποκάλυψε ότι ο πόλεμος Ελλήνων και Τρώων ήταν μάταιος.

5. Πώς αντιμετωπίζει ο άγγελος την πραγματική Ελένη;

Μόλις ο άγγελος αντιλαμβάνεται την παρουσία της Ελένης και νομίζοντας πως τον κοροιδεύει ξανά αγανακτεί, ξεχνά τη θέση του και της απευθύνει σκληρά λόγια.

6. Ποια είναι από άποψη δραματικής οικονομίας η σημασία της εμφάνισης του αγγέλου στη σκηνή;

Η εμφάνιση του αγγελιαφόρου αίρει το αδιέξοδο της προηγούμενης σκηνής και δίνει νέα τροπή στην εξέλιξη της υπόθεσης. Συμβάλλει στο να ξεπεραστούν τα εμπόδια και να επιτευχθεί η οριστική αναγνώριση των δυο συζύγων.

7. Πώς διαμορφώνεται η συναισθηματική κατάσταση του αγγελιαφόρου σε αυτούς τους στίχους;

Στην αρχή ο αγγελιαφόρος αναζητά με αγωνία το Μενέλαο, για να του αφηγηθεί τα γεγονότα που του προκάλεσαν ένταση και φόβο. Η έκπληξη του αυξάνεται όταν αντιλαμβάνεται την παρουσία της Ελένης και με αφέλεια την επιπλήττει για τα βάσανα που προκάλεσε στους Έλληνες.

8. Ποιες είναι οι αρετές της περιγραφής της ανάληψης του ειδώλου από τον αγγελιαφόρο;

Με την παραστατικότητα, τη ζωηρότητα και την πλαστικότητα της τα γεγονότα ζωντανεύουν, έτσι ώστε οι θεατές να νομίζουν ότι τα βλέπουν να παίζονται μπροστά στη σκηνή.

9. Ποιοι λόγοι επιβάλλουν την εμφάνιση του αγγελιαφόρου σε αυτό το σημείο του έργου;

Η σύντομη αγγελική ρήσις είναι απαραίτητη. Ο άγγελος αφηγείται γεγονότα που δε μπορούν να παρασταθούν στη σκηνή, καθώς στο αρχαίο θέατρο ισχύει η ενότητα

τόπου και χρόνου.Γι' αυτό όσα συμβαίνουν εκτός σκηνής μεταφέρονται νοερά μέσω κάποιου αγγέλου,ο οποίος συνήθως ανήκει στον κύκλο των υπηρετών των πρωταγωνιστών.Οι αφηγήσεις αυτές διαθέτουν ζωντάνια και εκφραστικότητα,κάτι που συμφωνεί με την απλότητα των χαρακτήρων των αγγέλων.Άλλωστε οι άνθρωποι χαμηλού μορφωτικού επιπέδου έχουν συνήθως φωτογραφική μνήμη.

10.Η εμφάνιση του αγγέλου είναι απροσδόκητη.Με ποια αντίληψη για τη ζωή μπορούμε να συνδέσουμε αυτή την τεχνική του απροόπτου;

Είναι γενικώς παραδεκτό ότι τα ανθρώπινα πράγματα μεταβάλλονται.Σε όλες τις εποχές κυριαρχεί η άποψη ότι η ζωή μας είναι ρευστή και εναλλάσσεται ανάμεσα στην ευτυχία και στη δυστυχία εξαιτίας απρόοπτων γεγονότων.Πολλοί πιστεύουν ότι ο ρόλος της τύχης είναι σημαντικός,αφού ένα τυχαίο γεγονός ή ένας αστάθμητος παράγοντας μπορεί να ευνοήσει ή να καταστρέψει έναν άνθρωπο.Ο άνθρωπος οφείλει να μην παραιτείται,αλλά να αξιολογεί σωστά τα γεγονότα και να παίρνει συνετές αποφάσεις.

Τρόπος αφήγησης:στιχομυθία,μονόλογος

11.Ποιες ιδέες εκφράζονται μέσα από το μονόλογο του αγγέλου(διάνοια ήρωα);

Η αγγελική ρήσις αποτελεί μια αναφορά στη ματαιότητα και το παράλογο του πολέμου.

12.Ποιο είναι το ήθος του αγγελιαφόρου σε αυτή τη σκηνή;

Παρουσιάζεται απλοικός και αφελής.Νιώθει έκπληξη και ανακούφιση όταν αντικρύζει την Ελένη και δεν κατανοεί τι της είχε συμβεί.Της απευθύνει το λόγο με αναίδεια εκφράζοντας την αγανάκτηση του και μάλιστα μπροστά στο Μενέλαο.Αυτό δείχνει την οικειότητα του ή την έλλειψη σεβασμού απέναντί της.

Τραγική ειρωνεία:681-686(διάσταση είναι και φαίνεσθαι)Ο άγγελος θεωρεί πως η Ελένη πέταξε από τη σπηλιά και βρέθηκε στο ανάκτορο.

13.Ποια είναι η επίδραση της σκηνής στους θεατές;

Με την αναπάντεχη εμφάνιση του αγγελιαφόρου και την άρση του αδιεξόδου της προηγούμενης σκηνής διαλύεται η αγωνία και ο φόβος που ένιωθαν οι θεατές,οι οποίοι αισθάνονται ανακούφιση που ο Μενέλαος αναγνωρίζει την Ελένη.